

p. Sowiński

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436
Telefax: 29-40-89

BS/285/91/91

SPOŁECZNA OCENA DZIAŁALNOŚCI
KLUCZOWYCH INSTYTUCJI, ORGANIZACJI SPOŁECZNO-POLITYCZNYCH
I OSOBISTOŚCI ŻYCIA PUBLICZNEGO

Komunikat z badań

Warszawa, wrzesień 1991 r.

Wyniki sierpniowego sondażu¹ wskazują na zahamowanie spadku notowań działalności większości ważniejszych instytucji i organizacji społeczno-politycznych. Najbardziej wzrosła od lipca społeczna aprobatą - przekonanie o zgodności działania z interesami społeczeństwa - Sejmu, Senatu i rządu, w dalszej kolejności NSZZ "Solidarność" RI i partii politycznych. Dezaprobatą - ocena działalności jako niezgodnej z interesami społeczeństwa - najbardziej zmniejszyła się w stosunku do OPZZ, NSZZ "Solidarność", partii politycznych, a także dla Sejmu i rządu (tab. 1 i 2 aneksu).

W dalszym ciągu najwyższą ocenianą instytucją jest wojsko - zyskało ono dalsze 7 punktów w aprobacie "netto". Na drugą pozycję wysunęła się policja (wzrost aprobaty "netto" o 13 punktów), spychając na trzecie miejsce Kościół (wzrost o 9 punktów).

Najbardziej zwiększyła się aprobatą "netto" Sejmu - 21, w dalszej kolejności rządu i partii politycznych - po 18, OPZZ - 17, Senatu i NSZZ "Solidarność" - po 15, policji - 13 punktów.

Zwraca uwagę znaczna poprawa notowań Sejmu (choć nadal przeważają oceny negatywne), dodatnie saldo NSZZ "Solidarność", istotne polepszenie ocen rządu (równoważenie się ocen), a także wzrost aprobaty OPZZ (choć nadal zajmuje ostatnią pozycję w rankingu) - zob. zest. 1, rys. 1.

Zestawienie 1. Ranking instytucji i organizacji

w procentach

Aprobata	Dezaprobatą	Brak oceny	Aprobata "netto"	
			w VIII '91	zmiana w porównaniu z VII '91
1. Wojsko 72	Sejm 50	Partie 35	Wojsko 63	+7
2. Policja 60	Senat 50	OPZZ 30	Policja 34	+13
3. Kościół 61	Kanc.Prez. 46	NSZZ "S" RI 29	Kościół 31	+9
4. Telewizja 50	OPZZ 44	Kanc.Prez. 22	NSZZ "S" RI 13	+12
5. Rząd 43	Rząd 43	NSZZ "S" RI 19	Telewizja 13	+7
6. NSZZ "S" RI 41	Partie 41	Wojsko 18	Rząd 0	+18
7. NSZZ "S" 42	NSZZ "S" 38	Rząd 14	NSZZ "S" 4	+15
8. Sejm 38	Telewizja 37	Senat 13	Sejm -12	+21
9. Senat 36	Kościół 30	Policja 12	Senat -14	+15
10. Kanc.Prez. 32	NSZZ "S" RI 28	Telewizja 12	Kanc.Prez. -14	-
11. OPZZ 25	Policja 26	Sejm 11	Partie -18	+18
12. Partie 23	Wojsko 9	Kościół 9	OPZZ -19	+17

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (19) - badanie zrealizowano na 1000-osobowej ogólnopolskiej próbie losowej dorosłej ludności w dniach 23-26 sierpnia '91.

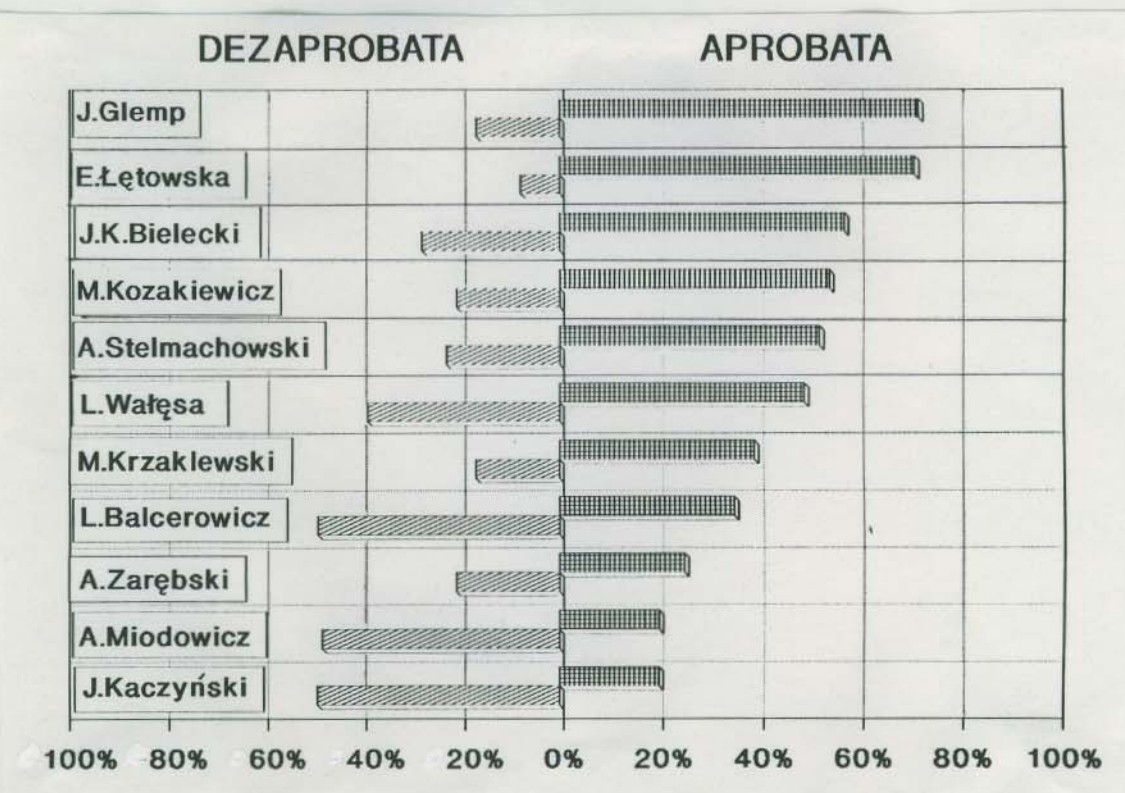
Rys. 1 Ocena działalności kluczowych instytucji i organizacji społeczno-politycznych

Podobnie jak w przypadku instytucji i organizacji, również wszystkie oceniane przez respondentów osoby publiczne uzyskały w sierpniu wyższe noty niż w lipcu. Najwięcej zyskali prezydent (30 punktów aprobaty "netto") i premier (24 punkty), który awansował w rankingu na czwarte miejsce. Nie zanotowano zmian w kolejności trzech pierwszych i trzech ostatnich osób. Prowadzi E. Łętowska przed J. Glempem i M. Kozakiewiczem, zamykają zaś listę L. Balcerowicz, A. Miodowicz i jako ostatni J. Kaczyński (zob. zest. 2, rys. 2 i tab. 2 i 3 aneksu).

Zestawienie 2. Ranking osobistości życia publicznego

w procentach

Osobistości życia publicznego	Aprobata	Dezaprobata	Brak oceny	Aprobata "netto"	
				w VIII '91	zmiana w porównaniu z VII '91
E. Łętowska	71	8	20	63	+4
J. Glemp	72	17	10	55	+7
M. Kozakiewicz	54	21	25	33	+13
J.K. Bielecki	57	28	14	29	+24
A. Stelmachowski	52	23	25	29	+15
M. Krzaklewski	39	17	42	22	+8
L. Wałęsa	49	39	11	10	+30
A. Zarębski	26	21	54	5	+19
L. Balcerowicz	35	49	15	-14	+13
A. Miodowicz	20	48	31	-28	+11
J. Kaczyński	20	49	30	-29	+10

Rys. 2. Ocena działalności niektórych osobistości życia publicznego

Nie wydaje się, aby na podstawie jednorazowego pomiaru można było wyciągać wnioski o poprawie klimatu społecznego wokół omawianych instytucji i osób publicznych. Jak jest naprawdę pokaże wrześniowy sondaż. Jeśli nie potwierdzi on wzrostu znaczenia instytucji i osobistości życia publicznego, to jedną z możliwych hipotez tłumaczących wyniki sierpniowe może być wpływ na nie skomplikowanej sytuacji międzynarodowej w dniach bezpośrednio poprzedzających realizację badania.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Oceniane instytucje i organizacje	Ocena działalności według terminów badań:								Zmiana od VII '91 do VIII '91
	I '91	II '91	III '91	IV '91	V '91	VI '91	VII '91	VIII '91	
	zgodna z interesami społecznymi								
Wojsko	68	62	62	67	72	66	69	72	+3
Policja	59	52	53	54	60	66	54	61	+7
Kościół	72	65	58	59	59	59	58	61	+3
Telewizja	64	62	54	54	58	51	48	50	+2
Rząd	47	47	48	57	48	38	34	43	+9
NSZZ "S" RI	-	-	-	43	-	-	34	42	+8
NSZZ "S"	55	38	37	42	46	41	38	42	+4
Sejm	61	39	34	41	34	36	27	38	+11
Senat	56	39	34	39	33	33	27	36	+9
Kancelaria Prezydenta RP	-	-	-	-	-	-	-	32	-
OPZZ	27	22	22	25	24	23	21	25	+4
Partie polityczne	-	-	-	-	-	18	16	23	+7
	niezgodna z interesami społecznymi								
Sejm	21	40	49	43	52	48	60	50	-10
Senat	23	38	46	41	55	48	56	50	-6
Kancelaria Prezydenta RP	-	-	-	-	-	-	-	46	
OPZZ	36	42	46	42	60	49	57	45	-12
Rząd	17	21	31	24	41	47	52	43	-9
Partie polityczne	-	-	-	-	-	41	52	41	-11
NSZZ "S"	22	32	38	37	43	40	49	38	-11
Telewizja	19	24	28	31	35	36	42	37	-5
Kościół	16	24	30	31	36	33	36	30	-6
NSZZ "S" RI	-	-	-	26	-	-	33	28	-5
Policja	25	30	29	30	30	32	33	26	-6
Wojsko	8	13	13	10	13	13	13	9	-4

Tabela 2

w procentach

Oceniane instytucje, organizacje i osobistości życia publicznego	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy, Pana(i) zdaniem, działalność ..... dobrze służy spo- łeczeństwu i jest zgodna z jego interesami?</i>				
	zdecydo- wanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydo- wanie nie	trudno po- wiedzieć
Sejm	3	35	38	12	11
Senat	3	33	38	12	13
Rząd	4	39	33	10	14
Kancelaria Prezydenta RP	4	28	26	20	22
Wojsko	18	54	7	2	18
Policja	11	50	19	7	12
Kościół	21	40	20	10	9
NSZZ "S"	6	36	28	10	19
OPZZ	2	23	29	16	30
NSZZ "S" RI	7	34	21	7	30
Telewizja	6	44	25	12	12
Partie polityczne	3	20	29	12	35
L. Wałęsa	13	36	22	17	11
J.K. Bielecki	12	45	18	10	14
L. Balcerowicz	10	25	27	22	15
J. Kaczyński	3	17	23	27	30
M. Kozakiewicz	7	47	17	4	25
A. Stelmachowski	9	43	18	5	25
A. Zarębski	2	22	13	8	54
J. Glemp	28	44	11	6	10
M. Krzaklewski	7	33	13	4	43
A. Miodowicz	3	17	29	20	31
E. Łętowska	30	41	5	3	19

Tabela 3

w procentach

Oceniane osobistości życia publicznego	Ocena działalności według terminów badań:							Zmiana od VII '91 do VIII '91
	I '91	II '91	IV '91	V '91	VI '91	VII '91	VIII '91	
zgodna z interesami społecznymi								
J. Glemp	-	-	-	71	64	68	72	+4
E. Łętowska	-	-	-	69	63	68	71	+3
J.K.Bielecki	34	43	67	59	50	47	57	+10
M.Kozakiewicz	-	-	-	-	-	48	54	+6
S.Stelmachowski	-	-	-	-	-	44	52	+8
L. Wałęsa	60	53	70	51	46	36	49	+13
M.Krzaklewski	-	-	31	38	37	37	39	+2
L.Balcerowicz	48	39	49	40	35	32	35	+3
A. Zarębski	-	-	-	25	16	16	25	+9
A. Miodowicz	24	15	22	22	21	21	20	-1
J. Kaczyński	-	-	-	-	-	16	20	+4
niezgodna z interesami społecznymi								
J. Kaczyński	-	-	-	-	-	55	50	-5
L.Balcerowicz	28	38	36	50	49	58	49	-9
A. Miodowicz	42	48	43	59	50	49	48	-1
L. Wałęsa	10	25	20	41	42	56	39	-23
J.K.Bielecki	4	12	15	29	40	42	28	-14
A.Stelmachowski	-	-	-	-	-	30	23	-7
M. Kozakiewicz	-	-	-	-	-	28	21	-7
A. Zarębski	-	-	-	29	22	30	21	-9
J. Glemp	-	-	-	22	23	21	14	-4
M.Krzaklewski	-	-	8	28	20	23	17	-6
E. Łętowska	-	-	-	11	10	9	8	-1